

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Föredraganden
 Antonia Eriksson

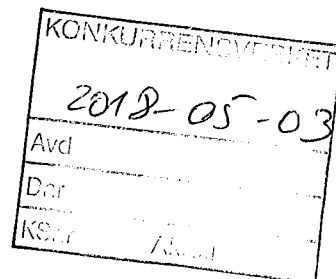
DOM
 2017-12-19
 Meddelad i Falun

Mål nr
 2300-17

SÖKANDE

Stiftelsen Carlanderska sjukhuset, 857200-2312
 Carlanderska
 405 45 Göteborg

Ombud: Advokat Madeleine Sifvert
 Advokatfirman NOVA AB
 Box 55996
 102 16 Stockholm

MOTPART

Västra Götalandsregionen, Regionkansliet, ekonomiavdelningen
 Regionens Hus
 462 80 Vänersborg

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 199412

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45 S-791 21 Falun	Kullen 4	023-383 00 00 E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se	023-383 00 80	måndag–fredag 08:00–12:00 13:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Västra Götalandsregionen genomför en upphandling avseende radiologiska tjänster för specialiserad öppenvård i Göteborg genom ett förenklat förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Tilldelningsbeslut fattades den 5 maj 2017, med hänvisning till att kvalificeringskrav 5.5.5 ej uppfyllts såtillvida att tidplan ej är bifogad/framgår ej av anbudet, varvid andra leverantörer än Stiftelsen Carlanderska sjukhuset antogs. Nytt tilldelningsbeslut med samma utgång fattades den 18 augusti 2017.

Stiftelsen Carlanderska sjukhuset (Carlanderska) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna om rättelse innebärande att Carlanderska ska anses uppfylla kraven avseende teknisk och yrkesmässig kapacitet. Carlanderska anför i huvudsak följande. Carlanderska har blivit förkastade med motiveringen att kvalificeringskravet i punkten 5.5.5 inte är uppfyllt, eftersom en tidsplan inte har bifogats. Det krav som har uppställts i punkten 5.5.5 är att anbudsgivare ”ska ha förmåga och kapacitet att utföra tjänster i den omfattning och komplexitet som framgår av förfrågningsunderlaget”. Det ska vara fråga om den förmåga och kapacitet ”som behövs”, d.v.s. som är nödvändig för att utföra åtagandet. Som bevis för att kravet är uppfyllt har VGR anvisat anbudsgivarna att “bifoga en redogörelse inklusive tidsplan”. Det finns således inget obligatoriskt krav i upphandlingen att anbudsgivaren ska bifoga en separat tidsplan, vilket VGR förefaller göra gällande. Kravet tar sikte på förmågan och kapaciteten, vilket en redogörelse inklusive tidsplan är bevis på. Av ordalydelsen i punkten 5.5.5 framgår också att tidsplanen närmast förefaller avse den situation att anbudsgivare behöver vidta implementeringsåtgärder inför driftstart. Carlanderskas har redan nu den förmåga och kapacitet som behövs för att utföra de tjänster som VGR efterfrågar i upphandlingen. Det framgår även av redogörelsen i anbudet från Carlanderska, i vilken Carlanderska presenterat de bevis som VGR anvisat för att visa på kravuppfyllnad. Oaktat detta innefattar Carlanderskas redogörelse (bevis för kravuppfyllnad) i anbudet beskrivning av

tidsmässiga åtgärder som motsvarar en tidsplan. Som framgår av anbudet bedriver Carlanderska redan idag en verksamhet av motsvarande omfattning och komplexitet som den som VGR efterfrågar i upphandlingen. Carlanderskas verksamhet innebär att driftsstart kan ske när som och utan någon som helst risk för driftsstörningar, varför Carlanderska inte behöver planera för några särskilda implementeringsåtgärder. Det har därför inte funnits skäl för Carlanderska att ytterligare utveckla tidsaspekterna. Utöver detta finns i anbudet sex påståenden om ny utrustning och personal vid vissa tidpunkter under våren 2017. Att inte godta uppgifterna i Carlanderskas redogörelse strider mot proportionalitetsprincipen, varför det föreligger grund för rättelse.

Carlanderska har ett miljöledningssystem enligt vad som framgår av bifogade handlingar som också bifogades anbudet. I upphandlingen har inte uppställts obligatoriskt krav avseende e-handel. Det går inte att utläsa av Anbudsinbjudan punkt 5.5. Det står inte någonting om e-handel, än mindre något formulerat som ett kvalificeringskrav rörande e-handel. Under alla förhållanden har Carlanderska på anvisad bilaga bekräftat att samtliga obligatoriska krav är uppfyllda och accepteras i sin helhet.

Västra Götalandsregionen (VGR) motsätter sig yrkandet och anför i huvudsak följande. Carlanderska har redan i sitt anbud redovisat att de redan har pågående verksamhet samt att de har tillräckligt med bemanning för det aktuella avtalet. De har dock inte ingett den efterfrågade tidsplanen, vilket har utgjort ett krav för att kunna kvalificeras. En sådan tidplan har inkommit från alla andra anbudsgivare, varför kravet inte kan ses som otydligt. Med hänsyn till att VGR har bedömt att det finns behov av efterfrågad tidplan och Carlanderska inte har inkommit med en sådan kan de inte anses ha uppfyllt kravet. VGR:s beslut att diskvalificera Carlanderskas anbud har således varit korrekt. Uppgifterna i anbudet om införskaffad ny utrustning och tillbyggnad samt att teknisk förmåga och kapacitet kommer vara tillräcklig vid

avtalstidpunkten kn inte jämföras med efterfrågad tidplan. Att Carlanderska redan idag har en pågående verksamhet innebär inte att nödvändig kapacitet för den ytterligare volym som upphandlingen medför skulle finnas tillgänglig vid avtalsstart, vilket är av största vikt med hänsyn till upphandlingens stora volymer. Det faktum att Carlanderska redan idag har en etablerad verksamhet medför inte att VGR kan lägga in mer information i kvalificeringen än vad Carlanderska lämnat i anbudet.

Det finns fler grunder till att beslutet att utesluta Carlanderska varit korrekt. Carlanderska har inte lämnat sådana uppgifter om e-handel som varit ett obligatoriskt krav i upphandlingen och har inte inkommit med bevis på att kravet avseende miljöledningssystem är uppfyllt. Flertalet av de bilagor Carlanderska bifogat i yttrande till förvaltningsrätten saknas helt i anbudet varför de inte kan beaktas. Den till anbudet bifogade miljöpolicy som Carlanderska hänvisar till, där man under några punkter framhåller hur man arbetar för att bidra till en hållbar utveckling, kan inte jämföras med kravet på miljöledningsarbete som framgår under punkten 5.5.8 i Anbudsinbjudan. Vid jämförelse med de krav som ställs på ett med standarden ISO 14001 likvärdigt miljöledningssystem är det uppenbart att Carlanderskas miljöpolicy har brister. Carlanderskas miljödiplomering avser endast privata vårdcentraler vilket inte är vad som upphandlas här. Angående e-handel anges i innehållsregistret under Bilaga 01 "Leverantörsuppgifter-ifyllt" vilket innebär att den bilaga VGR lämnat i förfrågningsunderlaget rörande leverantörsuppgifter ska vara ifylld. I den bilaga Carlanderska ingett finns alla uppgifter ifyllda förutom delen som rör "eHandelskontrakt mot Västra Götalandsregionen (fylls i av leverantören)", där alla rutorna lämnats tomma. Detta dokument saknar alltså obligatoriska uppgifter som krävs för att uppfylla de obligatoriska kraven.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten, om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten anser att det inte finns hinder mot att låta ansökan om överprövning omfatta det senare tilldelningsbeslutet.

I punkten 5.5.5. i Anbudsinbjudan anges bl.a. att anbudsgivare ska ha förmåga och kapacitet att utföra tjänster i den omfattning och komplexitet som framgår av förfrågningsunderlaget och att anbudsgivare ska med anbudet bifoga en redogörelse inklusive tidsplan som visar hur tjänsten kommer att implementeras för att driftstart kan ske utan störningar. Ordet ”inklusive” betyder att tidplanen ingår i redogörelsen. Något krav på tidplan i separat dokument har således inte ställts varför VGR inte haft fog för att utesluta Carlanderska för att separat tidplan inte bifogats. Carlanderskas anbud innehåller en redogörelse för hur verksamheten enligt vissa tidsangivelser kommer att utökas för att möta behoven enligt upphandlingen. Då inga närmare krav ställts på redogörelsens innehåll är det svårt att se att Carlanderskas anbud inte uppfyller kravet på att lämna en redogörelse inklusive tidplan för implementeringen. Det är oklart om VGR överhuvudtaget gör gällande och har i vart fall inte framkommit skäl att ifrågasätta att Carlanderska har förmåga och kapacitet att utföra tjänster i den omfattning och komplexitet som

framgår av förfrågningsunderlaget. VGR har sammanfattningsvis inte haft fog för att utesluta Carlanderska med hänvisning till aktuell del av punkten 5.5.5.

Det anses i praxis inte finnas något processuellt hinder mot att förvaltningsrätten i mål som gäller ansökan om överprövning från en leverantör som uteslutits prövar först där åberopade ytterligare grunder och omständigheter för uteslutning (jfr HFD 2013 ref. 5 och Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 6478-15).

Att leverantören anvisas att fylla i fält i en bilaga kan endast ses som ett krav att ange *om* det som de efterfrågade uppgifterna avser finns, inte *att* det ska finnas. Ett ej ifyllt fält bör rimligen kunna förstås så att det som efterfrågas inte finns. För att ställa ett obligatoriskt krav på förekomst av e-handelskontrakt skulle det enligt förvaltningsrätten ha framgått uttryckligen. Vad VGR anfört om e-handelskontrakt kan därför inte utgöra en giltig grund för uteslutning.

I punkten 5.5.8 i Anbudsinbjudan anges bl.a. att Anbudsgivare ska ha ett dokumenterat miljöledningssystem som är certifierat enligt standarden ISO 14001 eller annan likvärdig standard. Alternativt ska anbudsgivaren ha ett annat likvärdigt miljöledningssystem. Anbudsgivare ska som bevis på att ovanstående krav är uppfyllt ge in certifikat, intyg eller liknande dokumentation som visar att denne har ett likvärdigt miljöledningssystem. I punkten anges vidare att med likvärdigt miljöledningssystem avses ett miljöledningssystem som uppfyller åtminstone en lista med tio krav enligt punkten.

Carlanderska synes inte påstå att man har ett system certifierat enligt angiven eller likvärdig standard. Av vad som framkommit är det av de dokument Carlanderska lämnat in i förvaltningsrätten endast miljöpolicy som bifo-

gats anbudet och som därmed kan beaktas. En dokumenterad miljöpolicy är för övrigt endast ett av de listade kraven på likvärdigt miljöledningssystem i punkten 5.5.8. Förvaltningsrätten bedömer vid jämförelse med de listade kraven att Carlanderska i anbudet inte gett in dokumentation som visar att man har ett likvärdigt miljöledningssystem. Det finns därför enligt den av VGR i förvaltningsrätten anförda grunden att Carlanderska inte uppfyllt kravet i punkt 5.5.8 i Anbudsinbjudan skäl för att Carlanderska ska uteslutas ur upphandlingen. Carlanderskas ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C/LOU).

Anders Eriksson
förvaltningsrättsfiskal

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövnings-tillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

